

*J. Decewko
Giliai*

Originalas nebus siunčiamas
LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ
ADMINISTRACIJA

GAUTA
2019 m. 12 mėn. 10 d.
Nr. 15.6-24-7671
2-101010
2019-12-11

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Savivaldybių merams
Savivaldybių administracijų direktoriams

2019-12-10 Nr. (15.6-24) SD - 6053

Kopija
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai,
Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir
sporto ministerijai,
Lietuvos savivaldybių asociacijai

*J. S. Kęgūn
J. V. Būgelis
2019-12-11*

DĖL SOCIALINĖS PARAMOS MOKINIAMS TEISINIO REGULIAVIMO POKYČIŲ

Siekiant tobulinti socialinės paramos mokiniams (*mokinių nemokamo maitinimo ir paramos mokinio reikmenims įsigyti*) organizavimą, efektyviai naudoti valstybės biudžeto lėšas, skiriamas socialinei paramai mokiniams, ir atsižvelgiant į savivaldybių, nevyriausybinių organizacijų, ugdymo įstaigų siūlymus, pateiktus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Ministerija) inicijuotos apklausos dėl visuotinio priešmokyklinukų ir pradinukų nemokamo maitinimo metu, 2019 m. gruodžio 5 d. Lietuvos Respublikos Seime priimtas Lietuvos Respublikos socialinės paramos mokiniams įstatymo Nr. X-686 1, 2, 4, 5, 12 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymas (toliau – Įstatymas).

Svarbiausi Įstatymo pakeitimai:

1. Siekiant kuo ankstesniame amžiuje ugdyti vaikų sveikatai palankios mitybos kompetencijas, suteikiančias gebėjimus pasirinkti sveikatai palankius maisto produktus, mokyklų pasirengimą organizuoti visuotinį mokinių maitinimą, papildomų lėšų poreikį ir finansines galimybes, *visuotinis mokinių nemokamas maitinimas pradedamas teikti etapais:*

– nuo 2020 m. sausio 1 d. iki rugpjūčio 31 d. nemokami pietūs skiriami mokiniams, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ugdymo programą savivaldybių, kurių sąrašą pagal jų raštu pateiktą apsisprendimą patvirtina socialinės apsaugos ir darbo ministras, administracijų patvirtintuose sąrašuose esančiose *bendrojo ugdymo mokyklose*, kuriose maitinimas organizuojamas *taikant savitarnos (pilno ar dalinio švediško stalo) principų sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;*

– nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. nemokami pietūs *visose mokyklose* skiriami mokiniams, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ugdymo programą (priešmokyklinukams) ir pagal pradinio ugdymo programą pirmoje klasėje (pirmokams).

Pirmame etape savivaldybės dalyvauja savanoriškai (šiuo metu apsisprendimą dalyvauti jau pareiškė 50 savivaldybių). Tikimasi, kad šių savivaldybių ir jų mokyklų patirtimi taikant savitarnos (pilno ar dalinio švediško stalo) principą pasinaudos ir likusios savivaldybės. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 10

punktą maitinimo paslaugų organizavimas teisės aktų nustatyta tvarka švietimo įstaigose, įgyvendinančiose mokymą pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo lavinimo programas, yra savarankiškoji savivaldybių funkcija, o savitarnos principui mokyklose įgyvendinti gali prireikti papildomų lėšų (pvz., įrangai įsigyti), nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. organizuoti nemokamą maitinimą priešmokyklinukams ir pirmokams visose mokyklose savitarnos principu nėra privaloma.

2. Atsižvelgiant į tai, kad teisę į nemokamus pietus įgyja ir globjami vaikai, kurie mokosi pagal priešmokyklinio ugdymo programą ar pradinio ugdymo programą pirmoje klasėje, *sąvoka „pareiškėjas“ papildyta nauju subjektu – globėjas.*

3. Siekiant labiau individualizuotos paramos teikimo tai atvejais, kai mokinys patiria socialinę riziką arba mokinį augina bendrai gyvenantys asmenys, patiriantys socialinę riziką, įstatyme numatyta galimybė, atsižvelgiant į atvejo vadybininko, koordinuojančio atvejo vadybos procesą, o kai atvejo vadyba netaikoma, – socialinio darbuotojo, dirbančio su asmenimis, patiriančiais socialinę riziką, rekomendaciją, *paramą mokinio reikmenims įsigyti teikti ir pinigine forma.*

4. Siekiant užtikrinti racionalų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą ir atsižvelgiant į galimus veiksnius, turinčius įtakos administravimo funkcijai (pvz., socialinės paramos išmokų atskaitos rodiklių (valstybės remiamų pajamų ir bazinės socialinės išmokos) indeksavimas), nustatyta, kad socialinei paramai mokiniams administruoti iš valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams ir iš valstybės biudžete skirtų bendrųjų asignavimų Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai skiriama *iki 4 procentų* (buvo 4 procentai), skaičiuojant nuo išlaidoms produktams ir išlaidoms mokinio reikmenims (įskaitant prekių pirkimo pridėtinės vertės mokesčių) finansuoti skirtų lėšų, dydžio suma. *Konkretų socialinei paramai mokiniams administruoti skiriamos specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams procento dydį iki biudžetinių metų pradžios nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras, o valstybės biudžete skirtų bendrųjų asignavimų Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai procento dydį – švietimo, mokslo ir sporto ministras.*

Įstatymas įsigalioja 2020 m. sausio 1 d., išskyrus nuostatas dėl priešmokyklinukų ir pirmokų nemokamo maitinimo visose mokyklose, kurios įsigalioja 2020 m. rugsėjo 1 d.

Iki įsigaliojant Įstatymui:

1. *Ministerija* patikslins Prašymo-paraiškos gauti socialinę paramą mokiniams SP-11 formą. Taip pat bus tikslinama: Specialių tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetams lėšų apskaičiavimo metodika, Valstybės biudžeto lėšų poreikio mokinių nemokamam maitinimui planavimo bei jų paskirstymo metodika, Duomenų apie valstybės biudžeto lėšų poreikį socialinei paramai mokiniams teikimo tvarkos aprašas ir Duomenų apie suteiktą socialinę paramą mokiniams teikimo tvarkos aprašas.

2. *Socialinę paramą mokiniams administruojančios institucijos* taip pat turi pakeisti ir patvirtinti Įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus:

1) *Savivaldybių institucijos* turi patikslinti mokinių nemokamo maitinimo savivaldybės ir nevalstybinėse mokyklose tvarkas ir paramos mokinio reikmenims įsigyti tvarkas.

2) *Švietimo, mokslo ir sporto ministerija* turi patikslinti mokinių nemokamo maitinimo valstybinėse mokyklose tvarką.

3) *Sveikatos apsaugos ministerija*, esant poreikiui, turės patikslinti vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašą.

3. *Socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2019 m. gruodžio 20 d.*, atsižvelgdamas į savivaldybių apsisprendimą, turi patvirtinti savivaldybių, kurių bendrojo ugdymo mokyklose bus organizuojamas nemokamas maitinimas taikant savitarnos principą, sąrašą. *Savivaldybių administracijos, esančios šiame sąrašė, iki 2019 m. gruodžio 31 d. turi patvirtinti bendrojo ugdymo mokyklų, kuriose mokiniams, besimokantiems pagal priešmokyklinio ugdymo programą, nemokamas maitinimas organizuojamas taikant savitarnos principą, sąrašus.*

4. Siekdama įvertinti Įstatymu įtvirtinto teisinio reguliavimo efektyvumą ir tikslingumą, *Ministerija kartu su Sveikatos apsaugos ministerija ir Švietimo, mokslo ir sporto ministerija iki 2021 m. liepos 31 d. turės atlikti priešmokyklinukų ir pirmokų nemokamo maitinimo mokyklose stebėseną ir Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateikti šios stebėsenos ataskaitą.*

Įvertinę minėtus Įstatymo pakeitimus, kurie nuo 2020 m. sausio 1 d. suteikia teisę į nemokamą maitinimą didesniai mokinių skaičiui, *savivaldybių administracijų prašome užtikrinti, kad mokyklų administracijos informuotų priešmokyklinukų ir pirmokų tėvus (globėjus) dėl teisės kreiptis dėl nemokamų pietų skyrimo.*

Atkreiptinas dėmesys, kad vienas iš mokinio (priešmokyklinuko ar pirmoko) tėvų (globėjų) dėl nemokamų pietų gali kreiptis į mokyklą, kurioje mokinsis mokosi, administraciją, arba į savivaldybę, kurios teritorijoje deklaruoja gyvenamąją vietą arba yra įtrauktas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, administraciją, o jeigu jo gyvenamoji vieta nedeklaruota ir jis nėra įtrauktas į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą, – į savivaldybę, kurios teritorijoje faktiškai gyvena, administraciją, užpildydamas prašymą-paraišką. *Prašymą galima pateikti ir elektroniniu būdu per Socialinės paramos šeimai informacinę sistemą www.spis.lt. Dokumentų apie šeimos gaunamas pajamas pareiškėjui pateikti nereikia.*

Nuoširdžiai dėkojame už konstruktyvų bendradarbiavimą siekiant, kad šeimos, auginančios mokyklinio amžiaus vaikus, gautų išsamią informaciją apie teisinio reguliavimo pakeitimus, o vaikai – jiems skirtą valstybės paramą.

Pagarbiai

Viceministras

Eitvydas Bingelis

Rima Kurlianskienė, tel. 8 706 6 4284, el. p. Rima.Kurlianskiene@socmin.lt